

ע.ע.

פ ר ו ט ו ק ו ל מס' 27

מישיבת ועדת הפנים

שהחקיקה ביום כ', כ' באדר תשי"ב - 17.3.52

השתתפו:

- י. ספיר - היו"ר
- מ. ארם
- ש. בכה
- י. בן-צבי
- א. כהן
- ד. הכהן
- א. פרי

מוזמנים:

- מר רוטנברג - מטעם משרד הפנים
- מר סילבסטון - מטעם משרד המשפטים
- מר קיטרון - מטעם משרד המשפטים

נעדרו:

- א. אלטמן
- ס. חזני
- ע. אסף
- ח. אריאנו
- י. ישעיהו
- י. גורדי
- א. חביבי
- ג. מועדי

סדר-היום:

חוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 2)
תשי"ב - 1952.

היו"ר י. ספיר:

אח מתכבד לפתוח את הישיבה.

ש. בכה:

לפני שנעבור לסדר-היום, יש לי הצעה לסדר. אני מרגיש חובה כלפי עצמי לעורר את בעית הפגנת מפלגת "חרות" בקשר למו"מ בענין הסילומים. איני חושב שאנו צריכים לדון תמיד רק לאחר המעשה. אני מציע להזמין את ב"כ שר הפנים, או את שר המשטרה, על מנת שנקבל אינפורמציה איך מתכוננים להגן בפני התקפה, באם תהיה כזו. איני חושב כי אנו יכולים להרשות לעצמנו התפתחות הענינים בסטח זה.

י. בן-צבי:

אני מציע להאול את חברי הכנסת מסיעת "חרות" מה הם מתכוננים לעשות.

הינו"ר י. ספיר:

חברי הכנסת מסיעת "חרות" יהיו רשאים לסרב לתת חסובה לוועדת הפנים. הם: יאמרו: יש כחובת - המפלגה, מנו אליה: אני מציע להזמין את הר המטרה או בא-כוחו, על מנת לקבל אינפורמציה, איך חוברים לקדם את פני הדברים.

מ. ארם:

אני מתנגד להצעה זו. קודם כל, איני חוסם לשום דבר. נוסף לכך, איני רוצה ליצור תקדים - הכנסת תקבל את הבעלות על ענינים שמפלגה מחליטה עליהם.

ב. בכה:

הייתי רוצה לראות הפגנה קטנה, שהיא מותרת לפי החוק ומוגנת ע"י המטרה. מי רוצה לארגן הפגנה, צריך להודיע על כך לשלטונות, והשלטונות חייבים להגן עליה. כל זמן שההפגנה מתנהלת בגדר החוק ועל פי רציון, מחובת השלטונות להגן עליה.

הינו"ר י. ספיר:

איננו יכולים להרשות לעצמנו התפתחות ענינים העלולה להביא לידי דברים רציניים השאלה אינה רק לגבי המקרה הנידון. אני חוסם מאד מקרים כאלה יכולים לצאת ממסגרת של סדר מסויים ולהפך למכת מדינה. אם לא יוקבע חוק שלטון בארץ והוא אחראי, במלא מובן המלה, לסדר ויענים את אלה שיפרו אותם. אנו עלולים להכנס למצב מסובך מאד. היות וכל אלה הם בגדר מחשבות והשערות, וכדי לתת לכך ביטוי יוחר מוחשי, אני מציע להזמין את הר המטרה, או מפא"ח המטרה, על מנת לקבל אינפורמציה בענין זה.

אידוב כהן:

אף לי היה רצון לדעת מה עלול להתרחש, אלא היום כאן אני סייגים יום להתחשב בהם - סייג פורמלי וסייג עניני. הסייג הפורמלי הוא - אם יש ממלה, אין לוועדת הפנים של הכנסת סמכות לדון בענין זה; הסייג העניני הוא - אני מתאר לעצמי מצב שבו אין המטרה יכולה למסור לוועדת הפנים, בנוכחות נציג אותו צד המכין את ההפגנה, את כל האינפורמציה בקשר להכנות לקראת הפגנה זו. אמנם חבר הכנסת בכה מדבר על כך מתוך הגבלה, כנראה אמריקאית, רצויה מאוד, אך אינה קיימת במציאות, צריך להגן על הפגנה. במציאות המצב הוא הפוך, והדוגמה היותר לנו מספקת.

"חרות" יש דרך חדשה, בלתי פרלמנטרית, של יצירת עובדות פוליטיות בעזרת הרחוב, ולא בעזרת הפעולה המקובלת בשלטון דימוקרטי פרלמנטרי. מבחינה זו אני חוסם מאד "חרות" אינה מתכוונת רק להוכיח כי ישנו בארץ סכום מסויים של אנשים המתנגדים לשיחות עם גרמניה בקשר לשילומים. "חרות" יש רצון לעורר מצב מסויים, ולכן יש קשר הדוק בין מה המטרה חושבת כיצד להכניח את צמצום ההשפעות הללו "חרות" מתכוונת אליהן לבין העובדה "חרות" תדע קודם את הדברים האלה. לצורך הויכוח הזה אני מקבל את ההנחה "חרות" מתכוונת להפגנה קטנה, אבל מה ההתפתח זה ענין אחר, והשלטון חייב לדאוג לכך.

לכן, אני מציע הינו"ר הועדה יתקשר עם הר המטרה ויברר את הענין. אם למטרה אין מניעה תכסיסית למסור לנו אינפורמציה בנידון, היה רצוני להדבר יעשה. אם למטרה יש מניעה כזאת, לא הייתי מציע שהמטרה תחייב אותה לעזות כן.

הצעת מר אידוב כהן נתקבלה.

ע.ע.

הו"ר י. ספיר:
אנו עוברים לדיון על חוק לחיקון
פקודת העיריות (מס' 2) תשי"ב-1952.
בישיבה הקודמת התחלנו לעבור על החוק לשם הבהרת העניינים. אנו עומדים
בסעיף 102.

י. בן-צבי:
בקשר לסעיף 101, לדעתי יש מקום להכניס
דירוג בנוגע לקרקעות. כן יש להתחשב
בכך אם חלקת הקרקע היא יחידה, או שיש לבעלה עוד חלקות כאלו.

הו"ר י. ספיר:
אנו עוברים לסעיף 102. הכנסת הרחבה
לנו להביא אליה בחזרה רק חלק אחד
של החוק - הסעיפים הדניים בענין הזומה.

סעיף 102:
" (א) המועצה רשאית, באישור הר הפנים,
להטיל באזור העירייה לשנת הכספים
1953/1952, ולכל שנה בסופים
שלאחריה, את הארצונות המפורשות
להלן, כולן או מקצתן, ולקבוע
מועדים לסילומן:"

הו"ר י. ספיר: יש צורך להגדיר בחוק מה זאת ארנונה.

מר קיטרונ:
האיפתנו במתן מונחים כאלה היא כפולה:
(1) להבחין בין חסלומי חובה - שהם
מצורתם וכבעם מסים - לבין חסלומים בעד שירותים, ולקבוע לכל הסוג
הסני, חסלומים בעד שירותים - אגרות.

מה שנוגע לסוג הראשון, האיפתנו היא,
עוד פעם, להבחין בין מסים המוטלים ע"י המדינה - לקרא להם מסים - לבין
מסים המוטלים ע"י הרשויות המקומיות, ולקרא להם בשם ארנונה.

מה שנוגע למסים המוטלים ע"י הממחלה,
נהגנו גם עד עתה לנקוט בשמות הנ"ל, מה שנוגע למסים המוטלים ע"י
הרשויות המקומיות, זוהי ההזדמנות הראשונה שאנו יכולים לקרא להם בשם
הנ"ל בחוק המסמין את הטלת המסים האלה. בחקיקות מסנה כבר עשינו
זאת מזמן. עכשיו יש לנו הזדמנות לנקוט בשמות אלה בחוק עצמו.

י. בן-צבי:
אני מסכים שיש להכדיל בין חסלומי
חובה לבין חסלומים בעד שירותים,
אך השם אגרות מסכה מבחינה דקדוקית, כי עלולים לקרוא לו בשם "אגרות".

מר קיטרונ:
במלה אגרה הרחמנו כבר בחוקים רבים,
והיא כבר נשתרשה למדי.

מ. ארם:
אני מציע לקבוע שקיים רק מונח אחד,
אם ייקבע המונח "ארנונה", ייקבע
מונח זה לגבי כל היקרים.

אירוב כהן:
ישנה הרגשה כללית כי המכסומים של
מס עסקים, הנקבע לפני הנתונים, אינו
אקטואלי יותר. האם אין אפשרות להכניס את החיקון הזה במסגרת הצעת
התיקונים שאנו דנים בה?

מר רוטנברג:

ישנו על כך דיון בין משרד הפנים לבין משרד האוצר, והעניין יובא

בחיקון מיוחד.

א. פרי:

אני מציע להשמיט את המלים: "באיחור סר הפנים".

דוד הכהן:

בהתחשב עם ההסבר שנתן סר הפנים, אני מציע להשאיר לעת עתה את המלים:

"באיחור סר הפנים".

סעיף 102 (א) (1):

"ארנונה רכוש על נכסים, שתחולתם על ידי הבעלים, בסיועו של אחוז מסוים מהסווי לצורך ארנונה".

היו"ר י. ספיר:

"בעל", לפי ההגדרה המומינציה בראשית החוק, כולל גם זוכר או זוכר מסנה. הסבר נכס לתקופה שלמעה מאלו הניסן; כלומר: אנשים שלמעה אינם בעלים יצטרכו לשלם מס רכוש. זה מעירום כי דבר זה אינו מוצדק.

מר רוטנברג:

ההגדרה הנ"ל כוללת גם חכירות. כיום ישנם מקרים רבים במקום לעשות בטוב חוזה העברה, עושים חוזה חכירה, אך למעשה זהו מכירה. לכן הכנסנו בחוק את האפשרות, כי במקרה שהעיריה אינה יכולה למצוא את הבעל, תהיה לה אפשרות לגבות את מס הרכוש מהחוכר.

מ. ארם:

אני מציע להשמיט בהגדרה המונח "בעל" את המלים: "וכולל זוכר או זוכר מסנה...".

היו"ר י. ספיר:

היה רצוני גם משרד הפנים וגם משרד המשפטים יתרהרו בכעיה זו מחדש. נראה לי כי תקופת חכירות של 3 שנים אינה מקנה לאדם את זכות הבעלות. האם מן ההכרח הוא האותה הגדרה חחול לגבי כל החוק. אולי אפשר לקבוע הגדרות נונות לסעיפים הנ"ל?

אידוב כהן:

מה בכלל הניע את המחוקק להכליל במונח "בעל" את הזוכר למעלה מ-3 שנים; הרי בכל חוזה ישנה גם כתובת המסכיר, אפשר לפנות גם אליו.

י. בן-צבא:

האם אפשר להכניס בהגדרת המונח "בעל" איזו הסתייגות לגבי הקק"ל או לגבי האפומטרופוס לנכסי נפקדים באופן ההגדרה זו לא חחול עליהם?

היו"ר י. ספיר:

לפי הניסוח המוצע, העיריה תוכל לבחור את מילם מכ-הרכוש לפי נוחיותה, אם את הבעל, או הזוכר. החוק צריך לקבוע באופן מפורט מתו צריך לשלם הבעל הרשום, או הבא במקומו.

אני מציע לבקש את נציגי משרד הפנים ומשרד המשפטים לעיין בדבר ולנסות למצוא נוסחה יותר מדוייקת.

ועדת הפנים
17.3.52

לפי הניסוח של סעיף 101, אין אפשרות לעשות ניכוי מסוים מהצורך לזווי לפי הניסוח של סעיף 101, אין אפשרות לעשות ניכוי מסוים מהצורך לזווי.

הו"ר י. ספיר:

ארגונה לגבי תיקונים, אמורטיזציה וכו', דבר זה היה נהוג עד עתה. לשי דעתי, דבר זה אינו צודק. אם יאמרו כי העירייה תפחית מגובה המס, אני יכול לאמר כי אף עירייה לא תעשה זאת. הניכוי לצורך תיקונים, אמורטיזציה וכו' צריך להיות מנותק מגובה המסים המוטלים.

הו"ר י. ספיר:

מה ההבדל אם מטילים 10% מסים על הערכה של 100 ל"י, או 12% על הערכה של 80 ל"י?

דוד הכהן:

הניכוי עבור תיקונים ואמורטיזציה צריך להיות מן ההכנסה.

הו"ר י. ספיר:

האלמנט היציב הוא הצורך לצורך מס וגובה המס. האלמנט היחסי יכול להיות

אירוב כהן:

מצבו של הבניין.

אשר לדרג את גובה המס, ודבר זה יכסה את חיוב הניכויים.

מר רוסנברג:

אני עומד על דעתי. זוהי האלה פרינציפ-יונית עבורי.

הו"ר י. ספיר:

מר ספיר צודק מבחינה פרינציפיונית, אך אין אפשרות לקבוע זאת מבחינה ממשית.

דוד הכהן:

סעיף 102 (א)(2):

(2) "ארגונה כללית על נכסיה, אינם אדמת בנין, יתחולק על ידי המחזיקים וחיובם -

(1) לגבוי בנין המזמם למגורים - בהתחשב עם טיב הבנין, סוגו והמקום שבו הוא נמצא;"

מדוע לא קבעתם את הבסיס בסעיף 2 כפי שקבעתם בסעיף 1.

דוד הכהן:

רצינו להוציא את האלמנט של סכר הדירה - כי כיום הוא אינו קובע את מעמדו של האדם - ולקבוע את האלמנט של השירותים שהאדם מקבל.

מר רוסנברג:

אני נמנה על גלה המבקרים את קביעת המס לפי סכר הדירה, כי זהו עולל מסווע. בחוק זה נעשה נסיון לנטות את הבסיס של קביעת מס לפי סכר-דירה ולקבוע בסיס אחר, אך איך יתורגם הדבר בזאת המעשה? איך יבדילו מבחינת חקיקה בין טיב וסוג, אולי כדאי להכנס לפירוטים יותר ברורים?

אירוב כהן:

מוכרחים לחת פירוטים מדויקים לכל המונחים כגון: טיב, סוג ומקום, ולא להשאיר את הפירוטים האלה לערעורים בפני בית משפט.

דוד הכהן:

התיקון הזה אינו מניח את הפרנציפ של המס יסולל לפי בסיס הדירה. אין זה מס הכנסה ולא מס לפי מספר הנסיונות, זהו מס לפי הדירה. מה זו דירה, ואיך קובעים את המס - זוהי האלה הניה.

הו"ר י. ספיר:

ועדת הפנים
17.3.52

החיקון העיקרי בחוק הזה הוא הניחוק בין הזומה זרין ללג בעל הכוח כמחיר ובין הזומה המוטלה על הדייר. לגבי בעלי הבתיה קבעו מודד ממוצע. לגבי הדייר, כל זמן שלא נכילנו אח מושג הדירה כקריטריון לחילוף, בשבילי קיימת הדירה. קיימת האלה, איזו שיטה יותר נוחה ויותר צודקת, ובענין זה הייתי מציע למוע מומחים.

קביעת שיטה של שכר ד

השיטה של קביעת שכר דירה נומינלי מפורטה בחצי אח הסכנה של פגיעה נאדם ע"י טעות. לא מטפיק לקבוע מספר קריטריון על מנת לא לטעות. אני מציע לחרגת אח כל הקריטריון לכסף, כלומר: אני מציע לקבוע הערכת דירה לפי כסף, ועי"כ נגיע לדיוק ל הערכת שומה. העיריה יכולה לקבוע אח הסכום שממנו מתחילי. לקבוע אח ההערכות, היא יכולה להעריך אח ס"ה ההערכות ועי"כ לקבוע אח גובה המס.

מך נוטנברג:

אין דבר יותר גרוע מענין הערכה. כל דבר שאינך יכול לקבוע בהתאם לאיזה כטיס מצויותי אינו צודק, ואי-אפשר להגיע אף פעם להשוואה מדוייקת. איננו רוצים הערכות בחוק, אנו רוצים קביעת עובדות.

דוד הכהן:

אני מציע להזמין 2-3 פקודי העיריות המומחים בענין זה על מנת שימסרו לנו אם דעתם בענין זה.

אירוב כהן:

היו"ר י. טל ר: אולי אפשר לקבוע נהון אחד נקוד כטיס - למשל, לקבוע אח המקום ככטיס - ואח"כ לקבוע אינדקס; התיבותסוג ייקבעו לפי האינדקס.

א. פרי:

לא הסיחפתי בכל הויכוח הזה, כי אני חולל אח כל השיטה. אני אציע להצמיד אח הארנונה הכללית למס ההכנסה.
